

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vaikystė“
direktorius 2017 m. rugpjūčio 28 d.
įsakymu Nr. V – 66

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VAIKYSTĖ“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelio-darželio „Vaikystė“ patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, kurio paskirtis – padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką.

2. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

2.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

2.2. kiekvienas lopšelio-darželio pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tiesioginis ar netiesioginis tyčinis fizinis arba psichologinis poveikis, garbės ir orumo nepaisymas, dėl kurio asmuo patiria žalą ir pavojų gyvybei, sveikatai, raidai. Yra šios smurto formos:

3.1.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgą persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos);

3.1.2. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

3.1.3. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

3.1.4. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

3.1.5. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

3.2. patyčias patiriantis vaikas yra vaikas, iš kurio tyčiojamasi;

3.3. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojamasi;

3.4. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

3.5. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

4. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros

įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE- DARŽELYJE

5. Patyčių prevencija ir intervencija rūpinasi lopšelio-darželio vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

6. Lopšelio-darželio vadovas yra atsakingas už Tvarkos aprašo parengimą ir jo vykdymą.

7. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri:

7.1. surenka duomenis, informaciją iš pedagogų, kitų darbuotojų, tėvų apie fiksuotas patyčias ir atlieka jų analizę;

7.2. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo turinį posėdyje;

7.3. teikia siūlymus lopšelio-darželio vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

8. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas reaguodamas:

8.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

8.2. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

8.3. informuoja lopšelio-darželio vadovą ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias.

9. Lopšelio-darželio vadovas ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

9.3. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

10. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

10.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais ir kt. priemonės), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

10.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją.

11. Lopšelio-darželio bendruomenės narys, įtaręs patyčias ar gavęs apie jas pranešimą, informuoja lopšelio-darželio direktorių.

12. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie lopšelio-darželio darbuotojo patiriamas patyčias arba lopšelio-darželio darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

13. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.
